

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 5. 1976, sp. zn. 6 To 9/76

Číslo: 9/1977

Právní věta:

Ani při úmyslném zavinění škůdce nelze vylučovat poměrné snížení náhrady škody v důsledku zavinění poškozeného. Tyto případy budou však zcela výjimečné a budou přicházet v úvahu zpravidla jen při úmyslném zavinění poškozeného.

V případech, kdy škůdce způsobil škodu úmyslně a poškozený ji spoluzavinil z nedbalosti, bude zpravidla nedbalost poškozeného v poměru k úmyslnému zavinění škůdce tak nepatrná, že poměrné snížení náhrady škody v důsledku zavinění poškozeného nebude přicházet v úvahu.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 13.05.1976

Spisová značka: 6 To 9/76

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Adhezní řízení, Náhrada škody, Spoluzavinění poškozeného

Předpisy: 141/1961 Sb. § 229 odst. 1

141/1961 Sb. § 43 odst. 2

65/1965 Sb. § 172 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obviněný byl rozsudkem krajského soudu v Brně ze dne 18. 12. 1975 sp. zn. 2 T 31/74 uznán vinným trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zák. proto, že jako podnikový referent socialistické soutěže a nových forem práce v n. p. Zbrojovka Brno při vyhotovování tzv. rozdělovníků odměn za vyšší formy soutěže, o jejichž přiznání bylo rozhodnuto vedením podniku za součinnosti ZV ROH, připisoval do těchto rozdělovníků jména pracovníků, kteří nebyli k odměně ani navrženi ani schváleni a odčerpával tak z fondu odměn pro socialistickou soutěž částku 136 000 Kčs, kterou si ponechal pro vlastní potřeby.

K odvolání obžalovaného a poškozeného Nejvyšší soud ČSR zrušil napadený rozsudek krajského soudu v Brně podle § 258 odst. 2 tr. ř. z důvodů uvedených v § 258 odst. 1 písm. f) tr. ř. též ve výroku o odkázání poškozeného s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních a podle § 259 odst. 3 tr. ř. rozhodl, že se obžalovanému podle § 228 odst. 1 tr. ř. ukládá, aby nahradil poškozené organizaci Zbrojovka, n. p. Brno, Lazaretní č. 7, škodu v částce 136 000 Kčs.

Z odůvodnění:

Nesprávným je v napadeném rozsudku výrok o náhradě škody. Soud prvního stupně, ačkoliv správně zjistil, že obžalovaný způsobil trestným činem národnímu podniku Zbrojovka Brno majetkovou škodu, odkázal tuto organizaci s nárokem na náhradu škody, který řádně a včas uplatnila (§ 43 odst. 2 tr. ř.), podle § 229 odst. 1 tr. ř. na řízení ve věcech občanskoprávních. Výrok odůvodnil tím, že z revizní zprávy a posudku znalce bylo zjištěno, že škoda vznikla též porušením povinností poškozené organizace, jak to má na zřeteli ustanovení § 172 odst. 2 zák. práce, přičemž porušení takové povinnosti spadá v nedostatečné úpravě postupu při vyhotovování a odsouhlasování rozdělovníků odpovědným hospodářským pracovníkem podniku, dále v tom, že obžalovanému bylo umožněno vybírat a vyplácet peníze a že pokladna podniku prováděla výplatu peněz obžalovanému na základě zcela nedostatečně ověřených rozdělovníků. Podle závěrů napadeného rozsudku uvedený nedostatek mohl být zjištěn již běžnou kontrolou, čímž se mohlo předejít vzniku škody velkého rozsahu a s ohledem na toto spoluzavinění soud prvního stupně odkázal poškozenou na řízení ve věcech občanskoprávních.

Nelze souhlasit s názorem zastávaným v odvolání poškozené organizace, že při úmyslném způsobení škody nemůže se škůdce dovolávat toho, že mu spáchání škody bylo umožněno zaviněním poškozeného. Vylučovat bez jakékoli výjimky poměrné snížení škody v důsledku zavinění poškozeného tam, kde škůdce způsobil škodu úmyslně, není správné již se zřetelem k tomu, že ustanovení § 441 věta před středníkem obč. zák. i ustanovení § 172 odst. 2 zák. práce dopadají i na případy, kdy škůdce způsobil škodu úmyslně. Tyto případy však budou zcela výjimečné a poměrné omezení náhrady škody z důvodu zavinění poškozeného bude přicházet v úvahu zpravidla pouze při úmyslném zavinění poškozeného.

V případech, kdy škůdce způsobil škodu úmyslně a poškozený ji spoluzavinil z nedbalosti, bude zpravidla nedbalost poškozeného v poměru k úmyslnému zavinění škůdce tak nepatrná, že nebude možno použít ustanovení § 441 věta před středníkem obč. zák. popř. ustanovení § 172 odst. 2 zák. práce. O takový případ jde i v této trestní věci, kde na straně obžalovaného jde o společensky velmi nebezpečný trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, jímž byla na tomto majetku způsobena škoda velkého rozsahu a poškozené organizaci je přičítáno jako spoluzavinění jen to, že trestný čin obžalovaného byl umožněn nedostatky v organizaci práce a nedostatečnou kontrolou.

Z uvedeného vyplývá, že soud prvního stupně nesprávně vyložil ustanovení § 172 odst. 2 zák. práce, když měl za to, že v této věci přichází v úvahu poměrné omezení odpovědnosti obžalovaného za škodu způsobenou jeho trestným činem v důsledku spoluzavinění poškozené organizace. Proto také nebyl důvodný postup soudu prvního stupně, jímž byla poškozená organizace odkázána s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních jen proto, že tato organizace má na způsobené škodě spoluvinu spočívající ve výše uvedených nedostacích v organizaci práce a v nedostatečné kontrole.